

## **Szeminárium az Európai Kutatókönyvtárak Konzorciumához való csatlakozás jegyében**

Az Országos Széchényi Könyvtár és az Egyházi Könyvtárak Egyesülése közös szervezésében *Digitális technológiák a kéziratos és nyomtatott örökség megőrzésében (Digital Technologies in the Preservation of Handwritten and Printed Heritage)* címmel nemzetközi szemináriumon vehettünk részt az Országos Széchényi Könyvtárban 2019. május 31-én. A szemináriumon a magyarországi kollégák és az Európai Kutatókönyvtárak Konzorciuma (CERL) képviselői és munkatársai angol nyelvű esettanulmányokban mutatták be a digitális technológia lehetőségeit a könyves örökség megőrzésében és feldolgozásában.

Boka László (tudományos igazgató, OSzK) és Marian Lefferts (executive manager, CERL) köszöntötték a megjelenteket. Kihangsúlyozták az együttműködés és a közös munka előnyeit, valamint az egymástól való tanulás lehetőségét mind a budapesti konferencián, mind a CERL évközi workshopjain, ahol szeretettel várják a hazai könyvtárak képviselőit.

Az első szekció Geri Della Rocca Del Candal (Oxford, Bodelian Library) elnökletével zajlott. Boreczky Anna (OSzK) a Széchényi Könyvtár 800 kötetnyi 1300 előtt készült illusztrált kódexének katalógusát mutatta be. Előadásában a kéziratosokat (a korábban elhanyagolt) művészettörténeti szempontok szerint értékelte. Matilde Malaspina (Oxford, 15cBooktrade Projekt) a *15cBookillustration* projekt működésével ismertette meg a hallgatóságot. A 15–16. századi nyomtatványok illusztrációira épülő adatbázis ingyenes szoftverek segítségével képes különböző szintű hasonlóság kimutatására. Ennek gyakorlati haszna az illusztrációk alapjául szolgáló nyomódúcok vándorlásának és újrametszésének felmérésében rejlik. Nyomon követhetjük a nyomdászok kapcsolatait és megtudhatjuk, hogy ki kit másolt. Karen Limper-Herz (ISTC) előbb a nemzetközi ősnymtatvány-katalógus (*Incunable Short Title Catalogue*) történetét vázolta fel: hogyan lett egy intézményi programból világméretű online adatbázis. Majd az ISTC jövőbeli fejlesztéseit ismertette kiemelve, hogy a hagyományos kutatások támogatása mellett a digitális eszközökkel operáló projektekre is nagyobb figyelmet fordítanak.

A második szekciót Boreczky Anna (OSzK) vezette. Zsupán Edina (OSzK) a Corvina-könyvtár köteteivel kapcsolatban végzett legújabb kutatások eredményeiről számolt be, kiemelve a budai kódexmásoló műhely egykori munkájának jelentőségét. Kitért a néhány hónapja zárult nagyszerű Corvina-kiállításra, amely ritkán látott tömegeket vonzott az egykor a nemzeti identitás szerves részét képező gyűjtemény megismerésére. Zimányi Katalin (OSzK) a „Bibliotheca Corvina Digitalis” bemutatására vállalkozott. A Hunyadi Mátyás egykor szétszóródott gyűjteményének újraegyesítésére és feltárására létrehozott projektnek

köszönhetően néhány kattintással szakszerű információkhoz juthatunk az egyes kódexekről és végiglapozhatjuk a digitalizált példányokat. Tóvizi Ágnes (OSzK) gróf Apponyi Sándor metszetekben gazdag hagyatékát mutatta be, amely 1925 óta része a nemzeti könyvtárnak. Az OSzK katalógusának segítségével szemléltette, hogyan juthatnak értékes információkhoz például a kiállításra készülő könyvtárosok vagy a publikációjukhoz illusztrációt kereső kutatók.

A délutáni (harmadik) szekció V. Ecsedy Judit (OSzK) elnökletével és Maczelka Csaba (PE) előadásával kezdődött. Az „Inscriptiones Alborum Amicorum” adatbázis a széleskörűen értelmezett magyar vonatkozású peregrinációs albumok adatbázisaként több, mint 330 kéziratos bejegyzéseket tartalmazó albumot szolgáltat, tízezernél több tétellel. A legfrissebb fejlesztéseknek köszönhetően hamarosan új felhasználóbarát felülettel örvendezteti meg a kora újkori művelődésünk kutatóit. Oláh Róbert (TtRE Nagykönyvtára) a CERL-hez csatlakozni kívánó 16 egyházi könyvtár bemutatása során az EKE létrejöttét és működését vázolta fel. Az egyes gyűjteményekben őrzött kincsek példaként való felmutatásával hívta fel a CERL jelenlévő képviselőinek figyelmét a magyarországi egyházi könyvtárak jelentőségére. Bíró Gyöngyi (Ráday Könyvtár) az idén januárban történt tüzeset után elvégzett munka menetét ismertette, amely során jelentős erőfeszítéseket tettek a Dunamelléki Református Egyházkerület kulturális örökségének megmentésére. Kiss Margit (MTA ItI) a *Digitális Bölcsészet* címmel útjára indított folyóirat bemutatásával a digitális technológiák használatának eredményeit emelte ki a bölcsész tudományok több területén.

A rendezvényt Marian Lefferts rövid méltatása zárta, aki rendkívül elégedett volt mind az előadásokkal, mind az azok nyomán kibontakozó eszmecserével. A sokszínű program és a párbeszédre való képesség szerinte azt mutatja, hogy a magyarországi régi könyves gyűjteményekben méltó partnerekre talált a CERL. Szerinte ez egyáltalán nem magától értetődő, a visegrádi országok között több olyan is van, amelyből egyetlen intézmény sem csatlakozott az Európai Kutatókönyvtárak Konzorciumához. Az egyházi könyvtárakra utalva megjegyezte, hogy bár nyolcmilliónál is több rekordot tartalmaz a CERL *Heritage of the Printed Book* adatbázisa, az EKE tagkönyvtárak által felajánlott kincsek nagyban hozzájárulnak az európai kulturális örökség megismerhetőségéhez.

A konferencia ideje alatt a Széchényi Könyvtár kincseiből rendezett kiállítást tekinthettek meg a résztvevők. Az előadásokban ismertetett középkori kódextól Lázár deák Magyarország-térképéig számos ritkaságban gyönyörködhettünk.

dr. Oláh Róbert

